

LA VERDAD DEL FRÍO
José Antonio Arcediano
La Garúa, Barcelona, 2009
IV Premi Internacional de Poesia Màrius Sampere 2008

DE LA BELLESA INQUIETANT DE LA TENEBRA

Si decidiu acostar-vos al nou llibre de J. A. Arcediano, pregunteu-vos abans si us han fascinat mai les ombres de dins. Demaneu-vos si esteu disposats a perdre-us, a renunciar a la redempció, a assumir una certa derrota. Pregunteu-vos si temeu conèixer la veritat del fred.

I si, en un rampell de temeritat o d'escepticisme, decidiu acompanyar el poeta en aquesta particular davallada als inferns, deixeu de banda qualsevol temptació de fatxenderia, qualsevol presumptuositat intel·lectual; perquè quan llegiu la cita de Dante que obre el llibre, *¿Quién es el que sin muerte camina por el reino de los muertos?*, i us digueu, mentre dibuixeu un mig somriure suficient, “ves per on, una altra versió de, vejam si té res de nou a dir”, perdreu ben aviat les ganes de riure: en tombar la pàgina, us colpirà la rèplica, contundent i sense concessions: *¿Quién es el que, sin aparente vida, camina por el reino de los vivos?*” I potser fareu un pas enrere.

Però si enfileu la paradoxa, ja del tot despullats de prejudicis, entrareu de ple en un món en lluita, un desgavell poblat d'éssers obscurs que han convertit el poeta en el no-mort obligat a viure sense estar viu. I tanmateix ell ja estava mort d'abans, ja caminava *sin aparente vida* pel regne dels vius, i ho invoca a crits, *Caín, Caín, retira tu puñal que ya estoy muerto*, i us obligarà a mirar-vos la pròpia vida i a fer-vos la pregunta temuda. Poesia que interpel·la. Esteu disposats a caminar aquests versos?

llega la muerte con la luz del día

Semblarà, potser, que el poeta us vol aplanar el camí, reduir el neguit amb una primera temptativa de salvar-se, un assaig lleu, que sap el fracàs i fracassa. Perquè, de què li serveixen els tímids intents de salvar-se, si té la certesa que quan els altres viuen, ell és mort? I escull l'opció irrompible, aquesta *decisión del no-muerto*, d'assumir el món que li pertany. I us explicarà amb detall gairebé cinematogràfic, d'una força plàstica intensíssima, com viu un no-mort, com viu ell, el desterrat. I viu així: amb hores sense somnis, sense desitjos, sense vida però sense el descans de la mort, sense rumb. Voldreu continuar llegint?

Perquè, per si no n'hi hagués hagut prou amb el retaule que descriu aquest món subterrani, us colpiran, seguits i sense pausa, com una metralladora, dos poemes que us faran saber que ja no hi ha marxa enrere. I de nou, sense treva, les preguntes: Ens vampiritzem els uns als altres? En podem dir alleujament, d'aquest reconèixer-nos en els altres no-morts?

I necessitareu respirar, com el poeta, en aquest moment en què reconegueu l'horror d'aquest regne obscur; us preguntareu, com ell, lleument, si hi ha alguna esperança de salvació. I la resposta tindrà el cognom de l'inexorable. El destí, que ja apareixia a *Los*

bosques de Wisconsin amb un aire de desolació, torna a fer-se present aquí amb una pinzellada violentament més tràgica, més densa.

a veces nos sabemos sin recelo

Potser sí, que és un alleujament reconèixer-se en els que van passejar pel regne dels vius sense vida aparent, els del destí tràgic, tan paral·lel al del poeta que es complau a convidar-nos a passejar pel panteó de família. Tot un regal. Arcediano en sap, de fer epitafis, i si no, vegeu la plaquette *On el xiprer vigila*, de Papers de Versàlia, i busqueu-hi el seu i assaboriu-lo. Després, jugueu a endevinar, del panteó, quines vides s'amaguen darrere les sigles i els versos epigramàtics. I qui ho sap, potser oblidareu l'infern. O no.

I quan finalment arribareu als llimbs, que us recordaran que el trànsit és l'experiència més dolorosa, la transgressió del poeta arribarà a desafiar Déu amb una força sacrílega que posa els pèls de punta. Déu caníbal, déu vampir que busca un altre coll per condemnar-lo a la vida sense vida.

Però no haureu llegit amb atenció *La verdad del frío* si no us adonàveu de la bellesa inqüestionable d'aquest regne de la foscor, que sedueix, atrapa i subjuga. Un privilegi, que fareu bé de no perdre-us, d'acompanyar el poeta en aquesta davallada als inferns que omple l'imaginari d'una bellesa estranya, fosca, del regne de les tenebres.